

Věc C-691/21

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

18. listopadu 2021

Předkládající soud:

Cour de cassation (Francie)

Datum předkládacího rozhodnutí:

10. listopadu 2021

Navrhovatelky v řízení o kasačním opravném prostředku:

Cafpi SA

Aviva assurances SA

Odpůrkyně v řízení o kasačním opravném prostředku:

Enedis SA

1 Předmět sporu a údaje o něm:

- 1 Dne 28. července 2010 se v elektrických přístrojích agentury společnosti Cafpi objevily poruchy údajně způsobené přepětím vyvolaným závadou v zemnicí soustavě elektrické distribuční sítě.
- 2 Společnost Cafpi a její pojistitel, společnost Aviva assurances, se dovolávají odpovědnosti společnosti Enedis, provozovatele této distribuční sítě, a z tohoto důvodu na ni podaly žalobu na náhradu vzniklé škody.
- 3 Enedis tvrdí, že se použijí pouze pravidla o odpovědnosti za vadné výrobky (články 1245 až 1245–17 Code civil (občanský zákoník)), u níž činí promlčecí lhůta tři roky (článek 1245–16 občanského zákoníku), kterou uplatnila proti jejich žalobě na náhradu škody.
- 4 Rozsudkem ze dne 6. července 2018 soud vyloučil použití článků 1245 a násl. občanského zákoníku, ale žaloby věcně zamítl.

- 5 Rozsudkem ze dne 6. února 2020 cour d'appel de Lyon (odvolací soud v Lyonu) rozsudek zrušil. Nejprve připomněl, že v režimu odpovědnosti za vadné výrobky je odpovědný zejména výrobce konečného výrobku. Podle ní je hotovým výrobkem výrobek, který je připraven k distribuci. V projednávané věci není elektřina vyrobená zejména společností Électricité de France konečným výrobkem, jelikož je produkována ve formě vysokého napětí, a není tedy vhodná ke spotřebě. Právě Enedis ji transformuje tak, aby ji mohla distribuovat konečnému spotřebiteli. Vyvodil z toho, že Enedis je výrobcem konečného výrobku určeného k distribuci spotřebiteli, takže má postavení výrobce. Proto rozhodl, že režim odpovědnosti za vadné výrobky je použitelný a že žaloba společností Cafpi a Aviva je nepřijatelná z důvodu promlčení.
- 6 Cafpi a Aviva podaly proti tomuto rozsudku kasační opravný prostředek. Tvrdí, že odvolací soud tím, že rozhodl o postavení výrobce společnosti Enedis, porušil články 1245–2 a 1245–5 občanského zákoníku, které provádějí směrnici 85/374/EHS o odpovědnosti za vadné výrobky.

2. Dotčená ustanovení:

Směrnice Rady 85/374/EHS ze dne 25. července 1985 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/34/ES ze dne 10. května 1999

- 7 Článek 1 uvádí:
„Výrobce je odpovědný za škodu způsobenou vadou [své]ho výrobku.“
- 8 Článek 2 uvádí:
„Pro účely této směrnice se ‚výrobkem‘ rozumějí všechny movité věci, také tehdy, jsou-li zabudovány do jiné movité věci nebo do nemovitosti. ‚Výrobek‘ zahrnuje i elektřinu.“
- 9 Článek 3 zní, v rozsahu zde relevantním, takto:
„1. ‚Výrobcem‘ se rozumí výrobce konečného výrobku[...].“

Code civil (francouzský občanský zákoník)

- 10 Články 1245–1 až 1245–17 občanského zákoníku obsahují ustanovení, kterými byla provedena směrnice 85/374/EHS.

3. Argumenty účastnic řízení

1. Společnosti Cafpi a Aviva

- 11 Cafpi a Aviva tvrdí, že Enedis je distributorem energie, a nikoli výrobcem. Vysvětlují, že Enedis je správcem elektrické distribuční soustavy, kterou provozuje a udržuje, a jejím úkolem je pouze distribuce elektřiny vyrobené různými výrobci, zejména společností Électricité de France. Tvrdí, že oddělení výroby a distribuce bylo uloženo směrnicí 96/92/ES ze dne 19. prosince 1996 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a poté směrnicí 2003/54/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 96/92/ES.
- 12 Enedis je jakožto správce elektrické soustavy pověřena přenosem a distribucí elektřiny pocházející od výrobce a její jediný zásah do přenášené energie ve formě snížení napětí z nečiní výrobce nového konečného výrobku, distribuované elektřiny, která by se lišila od elektřiny, která je jí takto dodávána.
- 13 Cafpi a Aviva zdůrazňují, že jakmile je elektřina vyrobena, je totiž spotřebitelná bez ohledu na své napětí, pokud je systém, který ji odebírá, uzpůsoben k přijetí takového napětí. Tvrdí, že zásah správce elektrické soustavy do napětí přenášené elektřiny nemůže stačit k tomu, aby mu přiznával postavení výrobce nového výrobku, který by byl odlišný, neboť jakýkoliv spotřebitel může používat transformátory k zajištění fungování nízkonapěťových přístrojů.

2. Společnost Enedis

- 14 Enedis tvrdí, že v systému odpovědnosti za vadné výrobky je pojem „výrobce“ autonomním pojmem nezávislým na pojmu producenta energií ve smyslu právních předpisů týkajících se evropského energetického trhu.
- 15 V systému odpovědnosti za vadné výrobky je výrobcem ten, kdo veřejnosti nabízí výrobek, který je ve stavu vhodném k použití nebo spotřebě. V elektrárnách vyrobená elektřina s velmi vysokým nebo vysokým napětím je nevhodná ke spotřebě a právě transformace na elektřinu středního nebo nízkého napětí provedená provozovatelem distribuční soustavy umožňuje, aby se elektřina stala vhodnou k použití nebo spotřebě zákazníky. Z toho vyplývá, že elektřina takto transformovaná provozovatelem distribuční soustavy představuje konečný výrobek, jehož je tento výrobcem.

4. Posouzení Cour de cassation (Kasační soud):

- 16 Kasační opravný prostředek nastoluje otázku, zda provozovatel elektrické distribuční soustavy, který mění napětí elektřiny s cílem její distribuce konečnému spotřebiteli, musí být považován za „výrobce“ elektřiny ve smyslu směrnice 85/374/EHS.

- 17 Avocat général (generální advokát) navrhuje rozsudek odvolacího soudu zrušit. Uvádí, že kvalifikace společnosti Enedis jako výrobce je v rozporu se základními zásadami organizace elektroenergetiky, jak vyplývá z jednotlivých směrnic o vnitřním trhu s elektřinou. Dodává, že přípuštění toho, že Enedis, která není výrobcem elektřiny ve smyslu Code de l'énergie (energetický zákoník) a směrnic o vnitřním trhu s elektřinou, by toto postavení měla ve smyslu občanského zákoníku a směrnice 85/374/EHS, kterou provádí, by bylo obtížně slučitelné s požadavkem jasnosti a srozumitelnosti zákona. Rovněž tvrdí, že analýza odvolacího soudu vede k rozlišování dvou různých kategorií elektřiny, a sice elektřiny jako „suroviny“, vyrobené a přenášené přenosovými soustavami, a elektřiny jako „konečného výrobku“, distribuované distribuční soustavou, zatímco článek 1245–2 občanského zákoníku, který stanoví, že elektřina je výrobkem, ji nijak nerozlišuje. Nakonec zdůrazňuje, že uvedená analýza je v rozporu se skutečnými smluvními a hospodářskými vztahy mezi jednotlivými subjekty daného odvětví, neboť provozovatel distribuční soustavy nemůže vyrábět elektřinu ze suroviny, kterou nenakoupil, a jelikož následně tuto elektřinu neprodává, jelikož ji spotřebitel nakupuje od dodavatele.
- 18 Francouzské soudy rozhodující ve věci samé, u nichž byly podány žaloby na náhradu škody proti společnosti Enedis v důsledku přepětí v elektrické síti, přijaly rozdílná řešení, pokud jde o použitelný režim odpovědnosti.
- 19 Soudy jiných členských států Unie rozhodly ve prospěch kvalifikace výrobce. Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo) tak rozhodl, že provozovatel elektrické distribuční soustavy musí být považován za výrobce, pokud podstatným způsobem mění elektrický produkt změnou jeho napětí za účelem jeho použití konečným spotřebitelem (rozsudek ze dne 25. února 2014, VI-ZR 144/13, body 12 až 17).
- 20 Takový výklad však není zcela zřejmý a není jisté, zda jej přijímají všechny soudy Evropské unie. Tato kvalifikace výrobce přiznaná provozovateli elektrické distribuční soustavy by totiž mohla být neslučitelná se směrnicemi o evropském trhu s elektřinou, zejména se směrnicí 96/92/ES ze dne 19. prosince 1996 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou, směrnicí 2003/54/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 96/92/ES a směrnicí 2009/72/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES. Tyto směrnice totiž zakotvily nezávislost provozovatelů přenosových a distribučních soustav na činnostech výroby nebo dodávek elektřiny, které byly otevřeny hospodářské soutěži. Právě na základě těchto právních předpisů uložil ve Francii zákon č. 2004–803 ze dne 9. srpna 2004 rozdělení skupiny Électricité de France a vznik nové společnosti pro provozování veřejné distribuční sítě, a sice společnosti ERDF (Électricité Réseau Distribution France), nyní Enedis, založené dne 1. ledna 2008.
- 21 Vystává tedy otázka, zda provozovatel distribuční soustavy elektřiny může být považován za „výrobce“ ve smyslu čl. 3 směrnice 85/374/EHS, pokud zasahuje do

napětí elektřiny dodané výrobcem za účelem její distribuce konečnému spotřebiteli. Tato otázka vyžaduje určit, zda pojem „výrobce“ elektřiny ve smyslu článku 3 uvedené směrnice musí být chápán nezávisle na pojmu „výrobce a dodavatel“ elektřiny ve smyslu směrnic o vnitřním trhu s elektřinou.

22 Je proto třeba položit otázku Soudnímu dvoru Evropské unie.

5. Předběžná otázka

23 Kasační soud proto podkládá následující otázku:

„Musí být článek 2 a čl. 3 odst. 1 směrnice Rady 85/374/EHS ze dne 25. července 1985 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky vykládány v tom smyslu, že provozovatel elektrické distribuční soustavy může být považován za „výrobce“, pokud mění napětí elektřiny dodavatele za účelem její distribuce konečnému zákazníkovi?“

PRACOVNÍ DOKUMENT